

مقایسه هزینه خدمات ارائه شده در مراکز بهداشتی - درمانی شهری و روستایی شهرستان شهرود

محمد امیری^{*} (Ph.D.), حسن باقری^۲ (B.Sc.), سیدعباس موسوی^۳ (M.D.)

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهرود- دانشکده بهداشت- استادیار مدیریت خدمات بهداشتی درمانی. ۲- دانشگاه علوم پزشکی شهرود- مدیر بودجه. ۳- دانشگاه علوم پزشکی گلستان- مرکز تحقیقات روانپزشکی- استادیار.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۴/۱۷، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۱/۷/۱

چکیده

مقدمه: تحلیل هزینه‌ها زمینه استفاده بهینه از منابع را فراهم نموده، سبب بهبود عملکرد نظام سلامت خواهد شد. مطالعه حاضر بهمنظور مقایسه هزینه خدمات ارائه شده در مراکز بهداشتی - درمانی شهری و روستایی شهرستان شهرود انجام شده است.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی- مقطوعی کلیه مراکز بهداشتی- درمانی شهری و روستایی شهرستان شهرود در سال ۱۳۸۸ ابررسی شدند. داده‌های موردنیاز با بیش از ۷۰ فرم گردآوری شدند. برای توصیف داده‌ها از نرم‌افزار تحلیل هزینه، Excel و SPSS استفاده گردید.

نتایج: از کل ۴۹۶ نفر پرسنل بهداشتی- درمانی، ۴۲۵٪ در مراکز شهری و ۵۷٪ در مراکز روستایی مشغول به کار بودند. در سطح کلیه مراکز شهری و روستایی ۶۶٪ هزینه‌ها مربوط به هزینه‌های پرسنلی و ۳۳٪ سایر هزینه‌ها بود. تعداد خدمات ارائه شده در مراکز شهری ۷۷۳۸۳ و در مراکز روستایی ۱۲۸۸۸۱ بود. میانگین هزینه یک خدمت در مراکز شهری ۲۷۲۲۸ ریال و در مراکز روستایی ۳۴۳۵۴ ریال، میانگین هزینه یک پوشش در مراکز بهداشتی- درمانی شهری ۲۹۶۰۱ و در مراکز روستایی ۳۷۲۶۶ ریال محاسبه گردید.

در مجموع تعداد خدمات و پوشش‌های ارائه شده در مراکز شهری کمتر از مراکز روستایی بود. نتیجه‌گیری: مهم‌ترین عامل تاثیرگذار بر هزینه خدمات هزینه‌های پرسنلی بوده که تعديل و استفاده بهینه از نیروها، استفاده از فناوری‌های جدید و استفاده از توان بخش خصوصی در ارائه خدمات در مراکز شهری می‌تواند در بهره‌وری بهتر از منابع نقص مؤثری ایفا نماید.

واژه‌های کلیدی: هزینه، خدمات، تحلیل هزینه، مراکز بهداشتی- درمانی شهری، مراکز بهداشتی- درمانی روستایی.

Original Article

Knowledge & Health 2013;7(4):185-194

Comparison of the Costs of Services Provided in Urban and Rural Health Care Centers in Shahroud

Mohammad Amiri^{1*}, Hasan Bagheri², Seyed-Abbas Mousavi³

1- Assistant Professor of Health Services Management, Shahrood University of Medical Sciences, Shahrood, Iran. 2- B.Sc., Budget Manager, Shahrood University of Medical Sciences, Shahrood, Iran. 3- Assistant Professor of Psychiatry, Golestan Research Center of Psychiatry, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran.

Abstracts:

Introduction: Cost analysis can lead to optimal utilization of the resources and can improve the performance of the health care system. The present study was carried out to analyze, and compare the costs of the services provided in urban and rural health care centers in Shahroud.

Methods: This is a cross-sectional descriptive study. All urban and rural health care centers in Shahroud were studied in this study in 2009. The required data were collected through more than 70 forms. The data were analyzed through EXCEL and SPSS software programs.

Results: Out of the 496 health care personnel, 42.5 % of the personnel were working in urban centers and 57.5 % were working in rural centers. Among all the urban and rural centers, 66.1% of the costs were personnel costs and 33.9% were other costs. The number of services provided in urban centers was 77383 and in rural centers it was 82888. The mean cost of one service provided in urban centers was 27228 rials and in rural centers it was 34354 rials. The mean cost of one case of coverage in urban centers was estimated to be 29601 rials and in rural centers it was 37266 rials. In general, the number of the services and the coverage provided in urban centers was less than the ones provided in rural centers.

Conclusion: The most important factor influencing the total cost of the services is the personnel cost, thus staff cutback and optimal use of the work force, using modern technologies and utilizing the capabilities of the private sector in providing health care services in urban centers can lead to better and more efficient productivity of the resources.

Keywords: Costs, Services, Cost analysis, Urban health care centers, Rural health care centers.

Conflict of Interest: No

Received: 7 July 2012

Accepted: 22 September 2012

*Corresponding author: M. Amiri, Email: m_amiri_71@yahoo.com

مقدمه

محدودیت منابع و گسترش روزافزون ابعاد سازمان‌های ارائه‌دهنده خدمات، توجه به این نکته را الزامی ساخته است که برای ادامه فعالیت یک سازمان و برای اینکه سازمان مربوطه بتواند به هدف‌های از قبل تعیین شده خود دست یابد، وجود سیستم مدیریتی توأم‌نده و با برنامه در رأس فعالیت‌های سازمان الزامی است (۱). برنامه‌ریزی، یکی از مهمترین وظایف مدیران قلمداد شده که تحلیل وضعیت، زیربنای آن است و بدون تحلیل و پیش‌بینی دقیق گامی به جلو برداشته نمی‌شود (۲). بخش بهداشت و درمان بخش وابسته‌ای است که به نسبت منابعی که در اختیار دارد باید بهترین عملکرد را داشته باشد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که بیش از نیمی از منابع ملی بهداشتی در کشورهای مختلف به‌هرمی‌رونده. در کشورهای پیشرفته اقتصادی که بیش از ۸٪ تولید ناخالص ملی را صرف بهداشت می‌کنند، سالانه رقم قابل توجهی از آن تلف می‌شود که با مدیریت صحیح هزینه‌ها و منابع می‌توان از آن جلوگیری نمود (۳). در کشور ما نیز شبکه‌های بهداشتی - درمانی، چارچوب اساسی ارائه خدمات بهداشتی اولیه درنظر گرفته می‌شوند. بررسی‌ها نشان می‌دهد که هرساله مقدار قابل توجهی از منابع کشور در شبکه‌های بهداشتی - درمانی بهعلت عدم ارزیابی اقتصادی و قیمت تمام‌شده به‌هرمی‌رود. بدینهی است که افزایش کارآیی این سیستم از طریق کاهش هزینه‌ها و استفاده بهینه منابع، موجب افزایش ارائه خدمات بهداشتی و درنتجه ارتقای سطح سلامت جامعه می‌گردد (۴).

گرچه منابع مصرفی در بخش بهداشت نسبت به بیمارستان به مراتب کمتر است، اما بهدلیل فراگیری‌بودن ارائه مراقبت‌های بهداشتی - درمانی و پراکندگی وسیع واحدهای ارائه خدمت در نقاط مختلف، در قالب پایگاه‌های بهداشتی و خانه‌های بهداشت، مراکز بهداشتی - درمانی شهری و روستایی و شبکه‌های بهداشت و درمان و اهمیت نوع خدمات ارائه‌شده، از اهمیت و جایگاه ویژه‌ای برخوردار است (۵).

یکی از بحث‌های مهم صاحب‌نظران و دست‌اندرکاران نظام بهداشتی - درمانی کشور، بحث اقتصاد بهداشت و تحلیل هزینه‌ها و تعیین قیمت هر واحد خدمت است. فلسفه کاربرد تکنیک‌های اقتصاد بهداشت، تضمین بخش مهمی از برقراری عدالت اجتماعی، توزیع منطقی و عادلانه منابع بهداشتی و بیمارستانی، حفظ کامل اثربخشی خدمات و در اولویت قراردادن قشر آسیب‌پذیر و نیازمند جامعه است (۶). استفاده مطلوب از منابع، نیازمند اطلاع دقیق و واضح از شکل جریان‌یافتن منابع و آگاهی از تأثیر آن بر کیفیت و عملکرد خدمات بهداشتی است (۷)، لذا ارزیابی‌های اقتصادی در نظام سلامت باید دیدگاه جامعه‌نگر داشته باشند (۸). تحلیل هزینه برنامه‌های مختلف مراکز بهداشتی و درمانی در برنامه‌ریزی بعدی و تعیین تعریفه واقعی خدمات و تخصیص منابع الزامی است (۹). تحلیل هزینه‌ها و زمان مورد

مواد و روش‌ها

مطالعه حاضر بهشیوه توصیفی - مقطعی در حوزه مدیریت نظام سلامت از منظر ارائه‌دهندگان خدمات در سال ۱۳۸۸ انجام شد. در این مطالعه کلیه مراکز بهداشتی - درمانی شهری و روستایی شهرستان شاهروд (شامل ۱۵ مرکز شهری و ۱۴ مرکز روستایی) بررسی شدند. استانداردنمودن خدمات و فعالیتها و تعیین زمان مورد نیاز جهت انجام هر فعالیت با استفاده از نظرات ارائه‌دهندگان خدمات در تمامی سطوح و کارشناسان سطوح بالاتر بهوش استفاده شده در تکنیک PERT (Program Evaluation and Review Technique) صورت گرفت (۱۵). در این مطالعه، مجموعه فعالیت‌های مرتبط با یک موضوع که در یک نشست کاری، یکبار مراجعته بیمار یا یکبار اقدام، برای رسیدن به یک هدف مشخص انجام می‌شود، خدمت نامیده شد و پوشش بهداشتی عبارت از تکرار یک خدمت در سال یا یک دوره مشخص بود؛ مثلاً در برنامه تنظیم خانواده "مراجعة زن شوهردار جهت دریافت قرص" یک خدمت تعریف شده است و تکرار این خدمت در سال با نرم‌های تعریف شده منجر به سرویس‌دهی جامع‌تری بهنام "پوشش تنظیم خانواده" در سال می‌گردد و یا "هربار مراجعته مادر باردار" یک خدمت تعریف شده است و تکرار این مراجعات در طول دوران بارداری "پوشش مادر باردار" محسوب می‌گردد.

زمانبری به عنوان پارامتر توزیع هزینه‌های غیراختصاصی و مشترک خدمات درنظر گرفته شده و هزینه‌های عمومی یا غیراختصاصی و

یک واحد خدمت، اکثر هزینه‌ها مربوط به هزینه‌های نظارتی و ملزومات اختصاصی در برنامه‌های فوق می‌باشد. در برنامه دارو نیز بیشتر هزینه‌ها در مراکز شهری و روستایی مربوط به هزینه‌های غیرپرستنی بود (جدول ۲). درمجموع کل برنامه‌ها، میانگین هزینه یک خدمت در برنامه‌های بهداشتی، در مراکز بهداشتی-درمانی شهری ۲۷۲۲۸ ریال و در مراکز روستایی بهترتب ۳۴۳۵۴ ریال محاسبه گردید.

کل خدمات ارائه شده در مراکز بهداشتی-درمانی شهری ۷۷۷۳۸۳ و پوشش‌ها برابر ۷۱۵۰۷۳ و در مراکز روستایی بهترتب ۸۲۸۸۸ و ۷۶۴۱۱۲ بود. هزینه یک خدمت در کل خدمات ارائه شده در مراکز شهری ۲۷۲۲۸ ریال و یک پوشش ۱۲۹۶۰ ریال محاسبه گردید که از این مقدار، ۶۷/۲٪ مربوط به هزینه‌های پرستنی و ۳۲/۸٪ سایر هزینه‌ها بود. میانگین هزینه یک خدمت در کل خدمات ارائه شده در مراکز روستایی ۳۴۳۵۴ ریال و یک پوشش ۳۷۲۶۶ ریال محاسبه که از این مقدار ۶۵٪ مربوط به هزینه‌های پرستنی و ۳۵٪ سایر هزینه‌ها بود. در جدول ۳ و ۴، میانگین هزینه هر خدمت و پوشش و نسبت هزینه‌ها در مراکز بهداشتی-درمانی شهری و روستایی آورده شده است.

بحث

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که بیشترین هزینه‌ها در مراکز شهری و روستایی راء، هزینه‌های پرستنی تشکیل می‌دهند. تعداد خدمات و پوشش‌های ارائه شده در مراکز شهری کمتر از مراکز روستایی بود. میانگین هزینه یک خدمت و یک پوشش در مراکز بهداشتی-درمانی شهری کمتر از مراکز روستایی بود. در شاخه‌های بهداشتی-درمانی بهغیراز خدمات شاخه بهداشت دهان و دندان، در سایر شاخه‌ها میانگین هزینه خدمات در مراکز شهری کمتر از مراکز روستایی بود. تعداد بسته‌های خدمتی در این پژوهش ۱۹۷ خدمت می‌باشد که در ۷ شاخه بهداشتی-درمانی طبقه‌بندی گردیده است. عبادی فردآذر و همکاران، در مطالعه خود با عنوان "محاسبه و تحلیل هزینه واحد خدمات ارائه شده در مرکز بهداشتی-درمانی شهید سهرابعلی شهریار" خدمات را به ۱۲۰ بسته تقسیم نموده بودند^(۵) که ضمن عدم همخوانی بین تعداد بسته‌های خدمات ارائه شده در آن مطالعه و مطالعه حاضر، بهنظرمی‌رسد خدمات مطالعه حاضر جامع‌تر باشند. شاید بتوان یکی از دلایل این تفاوت را در نوع و گستره مطالعه حاضر، از جمله انجام آن در همه مراکز بهداشتی-درمانی شهری و روستایی شهرستان و احتساب بسته‌های خدمات جدید ارائه شده در قالب پژوهش خانواده دانست.

مشترک نسبت به زمانبری مشخص شده برای هر خدمت توزیع گردید. ایزار جمع‌آوری داده‌ها شامل ۷۰ فرم بود. این فرم‌ها براساس نوع خدمات و بسته‌های خدمتی و در قالب برنامه‌های طبقه‌بندی شده، به زیرشاخه‌های بهداشت خانواده، بهداشت محیط، مبارزه با بیماری‌ها، بهداشت دهان و دندان، درمان سریاکی، بهداشت حرفه‌ای و بهداشت مدارس تقسیم شدند. احصاء خدمات و بسته‌های خدمتی و ترسیم فرایند ارائه خدمت، طی سه مرحله، از طریق تکنیک دلفی و ازوی استادان و کارشناسان خبره حوزه بهداشتی بررسی و تأیید شدند. کل خدمات احصاء شده قابل ارائه در سطح مراکز بهداشتی-درمانی شهری و روستایی، با نظر مجریان و کارشناسان در قالب ۱۹۷ خدمت تعریف شد و داده‌های مربوط جمع‌آوری گردید. داده‌های گردآوری شده با استفاده از نرم‌افزار تحلیل هزینه^(۶) و اکسل تجزیه و تحلیل شدند.

نتایج

کل پرسنل مراکز بهداشتی-درمانی شهری و روستایی ۴۹۶ نفر بود که ۲۱ نفر (۴۲/۵٪) در مراکز شهری و ۲۸۵ نفر (۵۷/۵٪) در مراکز روستایی، مشغول به کار بودند. بیشترین هزینه‌های پرسنلی بهداشتی-درمانی روستایی بهترتب (فراوانی)، شامل هزینه‌های پرسنلی با ۱۲/۹۴٪، هزینه بالاسری (ستادی شهرستان) با ۱۲/۹۴٪، دارو با ۲/۲٪ و ۱۱/۹۶٪ هزینه‌های نظارتی با ۲/۸۴٪ و مصرفی اختصاصی با ۸/۹٪ هزینه‌های پرسنلی با ۶۷/۱۹٪، هزینه بالاسری با ۱۲/۹۱٪، دارو با ۵/۸۵٪ و هزینه‌های مصرفی اختصاصی با ۱/۶۶٪ بودند. درمجموع در مراکز شهری و روستایی، ۶۶٪ هزینه‌ها مربوط به هزینه‌های پرسنلی و ۳۳/۹٪ مربوط به سایر هزینه‌ها (از جمله: مواد مصرفی عمومی، غیرمصرفی عمومی، مصرفی اختصاصی، غیرمصرفی اختصاصی، دارو، آب، برق، سوخت، وسایط نقیله، ساختمن و تأسیسات و بالاسری) بود. در جدول ۱ وضعیت خدمات، پوشش‌ها و هزینه‌ها به تفکیک شاخه و نوع مراکز بهداشتی-درمانی آورده شده است. تعداد خدمات ارائه شده در مراکز شهری ۷۷۷۳۸۳ و در مراکز روستایی ۸۲۸۸۸ بود. میانگین هزینه یک مرکز بهداشتی-درمانی شهری ۱۴۱۱۴۲۰۵۸ ریال و یک مرکز بهداشتی درمانی روستایی ۲۰۳۳۹۷۵۳۷۸ ریال در سال ۱۳۸۸ بود. میانگین هزینه یک پوشش در مراکز بهداشتی-درمانی شهری ۱۲۹۶ و در مراکز روستایی ۳۷۲۶۶ ریال محاسبه گردید.

هزینه یک خدمت در برنامه تنظیم خانواده در مراکز شهری ۳۶۰۴۶ ریال و در مراکز روستایی ۴۳۵۰۸ ریال بود. در برنامه مراقبت کودکان، هزینه یک خدمت در مراکز شهری ۴۹۴۵۵ ریال و در مراکز روستایی ۴۰۹۱۰ ریال محاسبه گردید. با توجه به کمبود نیروی رده میانی در برخی از پست‌های از جمله بهداشت حرفه‌ای، ارائه اکثر خدمات این گروه ازوی اسوسی شهرستان، مشاهده گردید که در محاسبه هزینه

جدول ۱- مقایسه هزینه‌ها بر حسب شاخه‌های بهداشتی در مراکز بهداشتی- درمانی شهری و روستایی شهرستان شاهروود در سال ۱۳۸۸

مراکز بهداشتی- درمانی شهری						مراکز بهداشتی- درمانی روستایی					
عنوان شاخه	تعداد خدمت	هزینه یک پوشش	سایر هزینه‌ها	هزینه پرسنلی	درصد	تعداد خدمت	هزینه یک خدمت	هزینه پرسنلی	هزینه یک پوشش	سایر هزینه‌ها	درصد
بهداشت خانواده	۴۲۶۷۸	۱۰۶۱۴۴	۱۱۶۹۶۵۴۰۴	۳۳۶۰۴۹۹۶۴	۴۵۳۰۰۰	۱۱۸۱۱۶	۵۳۱۸۹	۶۲۸۲۵۶۸۱۶۸	۱۱۷۸۱۳	۵۳۳۴۰	۲۵۰/۸۲
بهداشت محیط	۴۰۰۸۰	۴۳۸۳۴	۴۵۳۰۰۰	۱۷۰۸۶۴۰۸۸	۲۳۸۲۹۶۳۵۰	۹۳۵۰۴	۹۳۳۰۶	۶۷۹۴۲۲۶۱۲	۱۷۰۸۶۴۰۸۸	۵۹۴۵۵	۲۸۳۰
مبارزه با بیماری‌ها	۶۹۲۰۲	۴۰۰۸۰	۳۱۵۲۵	۲۱۸۲۲۲۰۱۹۵	۳۱۵۳۵	۱۰۳۱۱۰۹۰۴۶	۱۱۵۱۱۱۱۴۹	۴۰۵۱۶۶۸۷۸	۴۰۵۱۶۶۸۷۸	۵۹۴۵۵	۲۸۳۰
بهداشت دهان و دندان	۱۱۱۸۰	۱۱۱۸۰	۳۱۵۲۵	۸۲۸۵۴۴۳۹۷	۳۱۵۳۵	۳۰۱۳۱۰۹۰۴۶	۱۱۵۱۱۱۱۴۹	۵۸۴۵۴	۴۰۵۱۶۶۸۷۸	۵۱۲۸۰۹۷۶۲	۴۷۰/۲۵
درمان سرپایی	۵۴۱۵۴۳	۵۴۱۵۴۳	۱۹۲۱۸	۱۹۲۱۸	۱۹۲۱۸	۲۳۱۴۰	۲۳۱۴۰	۶۰۸۰۹۳۱۰۵	۱۰۳۷۸۳۶۰۹۹۸	۲۳۱۴۰	۵۸۷/۶
بهداشت حرفه‌ای	۶۰۳۰	۶۰۳۰	۱۹۲۱۸	۱۹۲۱۸	۱۹۲۱۸	۲۸۹۹۹	۲۸۹۹۹	۸۴۰۷۶۱۱۶	۸۴۰۷۶۱۱۶	۲۷۲۷۳	۷۳/۳۴
بهداشت مدارس	۳۲۰۴	۳۲۰۴	۸۶۹۹۳	۸۶۹۹۳	۸۶۹۹۳	۵۰۶۳۶۰۱۱	۵۰۶۳۶۰۱۱	۲۸۷۸۱۱۹۸۱۸	۲۸۷۸۱۱۹۸۱۸	۲۷۲۷۳	۲۶/۶۶
جمع کل	۷۱۵۰۷۲	۷۱۵۰۷۲	۲۹۶۰۱	۲۹۶۰۱	۲۹۶۰۱	۳۲۸۶۶	۳۲۸۶۶	۱۸۵۱۲۰۹۴۱۷	۱۸۵۱۲۰۹۴۱۷	۳۲۸۵۶۰۰۳۱	۳۴/۹۹

جدول ۲- مقایسه هزینه برخی از برنامه‌ها در شاخه‌های بهداشتی در مراکز بهداشتی- درمانی شهری و روستایی

مراکز بهداشتی- درمانی شهری						مراکز بهداشتی- درمانی روستایی					
شاخه برنامه	تعداد خدمت	هزینه یک خدمت	هزینه پرسنلی	هزینه یک خدمت	هزینه پرسنلی	تعداد خدمت	هزینه یک خدمت	هزینه پرسنلی	هزینه یک خدمت	هزینه پرسنلی	تعداد خدمت
بهداشت خانواده											
تغییرات خانواده	۶۰۴۳۱	۲۱۷۸۳۱۱۸	۳۶۰۴۶	۵۷۱۶۵۷۱۳۰	۱۶۰۶۷۵۹۸	۵۲۵۰۰	۴۳۵۰۸	۲۲۸۴۱۷۵۴۹۲	۴۳۵۰۸	۵۶/۶	۱۵۱۶۷۳۵۷۱
تسهیلات زایمانی	۰	۰	۰	۰	۰	۳۹	۹۲۰۱۱۳	۳۵۸۸۴۴۳۳	۹۲۰۱۱۳	۹۳/۹	۳۳۷۱۰۹۳۳
مراقبت کودکان	۲۳۵۱۹	۱۱۶۳۱۳۷۰۰۱	۴۹۴۵۵	۱۳۳۳۹۱۷۶۴۹	۸۲۶۷۳۹۲۵۲	۲۱۵۲۴	۴۰۹۰	۸۰۰۳۰۷۰۸۱	۴۰۹۰	۶۸/۱	۲۱۷۳۵۰۰
مراقبت مادران	۱۵۷۰۲	۰۵۶۹۳۸	۰۵۶۹۳۸	۱۱۶۳۱۳۷۰۰۱	۱۱۶۳۱۳۷۰۰۱	۱۳۵۲۹	۱۳۵۲۹	۷۲۶۲۵۱۰۸	۵۳۶۸۱	۷۲/۸	۱۹۶۸۵۳۶۲۱
مبارزه با بیماری‌ها	۱۵۷۰۲	۰۵۶۹۳۸	۰۵۶۹۳۸	۱۱۶۳۱۳۷۰۰۱	۱۱۶۳۱۳۷۰۰۱	۱۱۵۰۱۴۰۳۱	۱۱۵۰۱۴۰۳۱	۹۵۸۰۳۵۳۹۴	۳۹۵۹۶	۷۱/۳	۶۸۲۴۲۱۳۶۳
ایمن‌سازی بیماری‌های قابل پیشگیری با واکسن	۴۵۲۷۹	۱۲۳۷۲۹	۱۲۳۷۲۹	۱۱۲۰۱۹۷۹۴۲	۱۱۲۰۱۹۷۹۴۲	۲۴۱۹۵	۵۱۸/۲	۵۳۹۱۰۸۸۴	۵۱۸/۲	۲۸/۷	۷۶۷۴۵۱۸۲۱

۲۹۰۲۰۹۱۰۲	۹۰۵۷۰۸۳۱۶	۱۱۹۵۹۱۷۴۱۸	۳۸۰۴۸	۳۱۰۲۱	۵۹۶۱۰۹۸۱	۱۳۶۲۳۳۴۲۳	۲۰۵۸۳۴۰۴	۲۴۶۰۰	۸۳۶۷	پیشگیری از فشار خون بالا
۲۴۷/۳	۷۵۰/۷				۳۳/۹	۶۶/۱				
۲۳۵۱۵۰۸۱۵	۶۹۲۰۴۴۸۴۳۵	۹۲۷۱۹۵۶۵۰	۳۸۹۳۸	۲۳۸۱۲	۴۴۱۹۷۶۴۲	۹۵۵۷۴۰۸۱	۱۳۹۷۲۱۷۱۳	۲۹۵۶۴	۴۷۱۰	پیشگیری و سکتل دیابت
۲۵/۴	۷۶۴/۶				۳۱/۶	۶۸/۴				
۱۵۲۲۹۰۵۹۸	۱۹۷۵۸۶۵۱۵	۵۵۱۸۵۶۱۱۳	۳۳۳۲۸	۱۶۰۵۳	۱۱۷۵۷۶۷۶	۲۲۱۳۲۰۱۴				بهداشت روان
۲۷/۶۵	۷۲۰/۴				۲۸/۵	۷۱/۵	۴۴۸۹۷۴۹۰	۳۸۲۶۸	۱۱۷۳	
۴۲۱۶۹۴۰۲	۱۰۶۸۰۵۳۱۵	۱۴۸۹۷۴۷۱۷	۳۲۰۰۳	۴۵۰۵	۲۵۵۰۴۵	۵۷۷۸۶۹۵	۸۲۴۹۷۴۰	۳۰۹۶۳	۲۶۹	مبارزه با پدیکولوزیس
۲۷/۷	۷۱/۶				۳۰/۷	۶۹/۳				
۸۰۱۷۴۸۱۱۳	۱۴۵۰۰۲۷۴۹۳	۲۲۶۳۹۵۵۶	۱۹۹۹۲۰	۱۱۳۲	۳۳۳۰۱۸۴۰۹	۷۷۲۸۷۵۲۴	۳۰۵۳۰۶۸۳	۳۹۱۳۳۵	۷۷۶	بیماری‌های مشترک انسان و دام
۳۵/۷	۶۶/۳				۷۶/۴	۲۳/۶				
۱۳۵۴۳۴۸	۱۴۰۰۰۶۸۱	۴۷۵۰۵۴۹۹	۳۷۱۷۷	۱۱۷۹	۱۴۶۵۲۴۱۶	۳۲۲۹۳۴۳۱	۴۷۱۴۵۸۷۴۷	۲۹۴۸۴	۱۵۹۹	مبارزه با سل
۲۷/۵	۷۱/۵				۳۱/۱	۶۸/۹				
۱۷۹۹۱۴۹	۴۲۱۹۸۰۷۷	۵۹۹۹۷۳۲۱	۱۰۸۲۸	۵۵۴	۱۱۲۲۰۲۴	۷۷۲۷۷۲۱	۱۸۴۵۰۲۶۷	۱۰۹۸۷۶	۱۶۸	پیشگیری از بیماری‌های روده‌ای و انگلی
۲۹/۶۷	۷۰/۲۳				۶۰/۹	۳۹/۱				بهداشت دهان و دندان
۳۲۲۲۵۶۴۳۲	۲۰۴۷۰۰۳۹۹	۵۲۶۹۵۷۰۳۱	۲۱۶۶۴	۲۶۳۳۳	۲۲۱۳۲۰۲۱۰	۵۹۲۳۱۷۸۸	۵۸۴۶۴۲۹۱۵	۶۰۶۴۷	۹۵۴۰	برنامه ارتقای سطح سلامت بهداشت دهان و دندان
۶۱/۲	۳۸/۸				۳۷/۹	۶۲/۱				بهداشت مدارس
۱۸۱۴۸۱۱۸۷۱	۱۰۵۱۱۷۴۲۶	۲۸۶۵۹۹۲۹۷	۱۰۶۰۳۰	۲۷۰۳	۱۷۹۵۶۵۱۴۵	۲۱۸۷۰۰۴	۲۰۱۴۴۱۵۰	۸۱۴۵۷	۲۴۷۳	معاینات ادواری دانش آموزان
۶۳/۴	۳۶/۶				۸۴/۲	۱۵/۸				
۲۰۵۹۶۳۳۸۷	۱۱۰۶۶۳۵۶	۳۱۷۶۵۹۷۹۳	۱۱۵۰۲	۲۷۶۱	۳۱۲۳۳۱۷۴	۵۱۵۱۸۰۰	۳۶۳۹۵۰۵۴	۱۹۴۲۲	۴۰۷	آموزش سلامت بهداشت مدارس
۶۵/۲	۳۴/۸				۸۵/۹	۱۴/۱				
۱۴۴۱۸۲۱۲۴	۹۲۳۰۰۵۷۳	۲۲۵۴۹۳۹۷	۱۰۸۰۲	۲۱۷	۱۰۱۶۴۵۴	۱۴۶۴۸۲۴	۱۱۶۲۸۴۳۰	۷۵۰۲۲	۱۰۵	تشکیل پرونده بهداشتی مدارس
۶۰/۹	۳۹/۱				۸۷/۵	۱۲/۵				بهداشت محیط
۶۳۳۵۶۷۲۷۹	۱۶۵۲۹۷۸۰۸۲	۲۲۸۰۵۴۱۳۵۱	۶۲۰۳۱	۳۴۸۴۸	۲۱۶۳۹۴۹۵	۴۲۷۶۸۷۱۹۴	۵۹۳۹۲۶۶۸۹	۸۳۳۱۳	۷۷۲۹	پهسازی محیط
۷۷/۷	۷۷/۳				۳۳/۶	۶۶/۴				
۲۲۱۳۱۰۹۹۰	۵۳۳۶۹۵۴۷۸	۷۵۵۰۴۴۶۸	۴۰۰۰۷	۱۸۱۴۸	۲۹۹۰۴۸۹۰۳	۹۲۰۲۵۴۲۹۰	۱۲۱۹۳۰۲۱۹۳	۵۷۴۲۱	۲۱۲۲۷	بهداشت مواد غذایی
۲۹/۴	۷۰/۶				۲۴/۶	۷۵/۴				
۱۲۶۲۷۱۶۸۲	۴۴۷۷۸۲۲۰۴	۰۵۱۰۵۴۸۸	۱۷۵۰۵	۳۱۶۷۹	۱۳۰۲۸۰۲۸	۱۰۴۶۵۳۴۷۳	۱۳۸۶۸۱۰۰۱	۲۱۱۲۱	۶۵۶۶	بهداشت آب و فاضلاب
۲۲/۹۲	۷۷/۰۸				۲۴/۶	۷۵/۴				
۱۳۸۶۳۵۳	۳۶۸۴۵۰۰	۰۵۰۷۴۱۸۰۳	۲۳۶۸۹	۲۱۴۲	۲۴۴۴۹۵۱	۹۱۰۸۱۱۹	۱۱۵۵۱۳۱۴۰	۴۴۲۵۷	۲۶۱۰	بهداشت اماكن عمومي
۲۷/۴	۷۷/۶				۲۱/۲	۷۸/۸				بهداشت حرفه‌ای
۴۸۱۷۲۵۱۶۱	۷۲۶۴۶۳۹	۰۵۵۹۸۹۸۰۰	۹۶۰۳۴	۵۸۰	۳۸۰۶۶۸۹۳۱	۳۵۶۸۱۳۴۲۵	۴۱۶۳۵۲۸۵۶	۸۵۲۴۸	۴۸۴	مراقبت بهداشتی و سلامت شاغلین کارگاه
۸۷/۱	۱۲/۹				۹۱/۵	۸/۵				
۷۹۷۵۶۶۰۷	۲۲۶۱۰۸۱	۹۷۳۶۷۶۸۸	۱۱۵۹۱۳	۸۴۰	۱۰۳۳۶۳۲۸۰	۱۶۷۵۷۹۵۸	۱۱۹۱۱۷۳۳۸	۱۱۵۵۳۵	۱۰۳۱	پهسازی محیط کار
۸۲/۸	۱۷/۲				۸۵/۹۴	۱۴/۶				درمان سرپایی

۱۴۹۵۶.۹۱۹	۰۲۰۸۶۷۹۹	۵۷۰۴۴۸۱۲۸	۲۴۹۷۳	۲۶۸۴۶	۹۳۱۰۰۱۳۶۸	۳۴۱۸۲۹۵۲۸۷	۹۳۴۹۲۹۶۵۰۵	۱۴۰۲۳	۳۰۹۶۹۸	آزمایشگاه
۲۲/۴	۷۷/۶				۲۱/۵	۷۸/۵				
۳۳۴۱۷۲۸۷۲۷	۱۴۹۹۸۰۰۱۱	۴۷۹۱۵۸۷۲۸	۳۰۰۵۲	۱۵۹۴۴۰	۱۶۷۳۴۲۵۸۶۸	۷۷۶۵۹۴۹۹۲	۲۴۵۰۰۲۰۸۶۰	۳۳۲۲۹	۷۷۷۰۹	دارو
۵۹/۸	۳۰/۲				۶۸/۴	۳۱/۶				
۷۹۸۲۱۶۰۴۷	۴۰۶۳۰۷۶۸۲۷	۴۸۶۱۲۹۲۸۷۴	۱۸۵۸۱	۲۶۱۷۹۷	۴۱۱۸۵۶۰۸۳	۳۱۳۳۸۷۶۱۱	۳۵۴۵۷۳۲۶۹۴	۲۲۴۳۹	۱۵۸۰۱۶	درمان سرپایی بیماران
۱۶/۵	۸۳/۵				۱۱/۷	۸۷/۳				

* هزینه‌ها به ریال می‌باشد.

جدول ۳- مقایسه هزینه خدمات و پوشش‌ها در شاخه بهداشت خانواده و مبارزه با بیماری‌ها

مراکز بهداشتی- درمانی رستمی					مراکز بهداشتی- درمانی شهری					شاخه عنوان خدمت	
عنوان پوشش	تعداد خدمت	هزینه یک پوشش	سایر هزینه‌ها	تعداد خدمت	هزینه یک خدمت/ هزینه یک پوشش	کل هزینه	هزینه پرسنلی	درصد	هزینه یک خدمت/ هزینه یک پوشش	تعداد خدمت	شاخه عنوان خدمت
بهداشت خانواده											
تریاق آمپول خبدیارداری	۱۵۵۴	۸۵۶۸۱	۷۷۲۸۳۹	۵۵۱۶۴۹	۱۳۳۱۴۸۸	۲۹۳۲۷۹	۴۱/۹	۵۷/۱	۳۲۱۸۹۷	۸۷۴	زن استفاده کننده از آمپول در سال
توزیع قرص خبدیارداری	۴۵۴	۲۹۳۲۷۹	۲۹۱۱۴۳۵۷۵	۱۸۴۶۹۰۸۰۷	۸۷۵۸۳۴۸۲	۲۳۷۷۳	۲۵۷۸۰	۷۸/۹	۳۵۱۱۲	۳۵۰۲۷	۲۹/۵
زنان تحت پوشش قرص خبدیارداری	۴۳۷۵	۲۰۰۱۹۰	۸۷۵۸۳۴۸۲	۱۸۴۶۹۰۸۰۷	۸۷۵۸۳۴۸۲	۲۰۰۱۹۰	۴۳۷۵	۲۱/۱	۳۷۵۸۴۲	۳۳۷۰	۲۹/۰
توزیع کانونم	۲۷۱۷۵	۱۱۵۰۷	۷۶۷۹۷۸۲۷	۷۶۷۹۷۸۲۷	۸۲۶۱۱۰۴۰۰	۳۰۳۹۲	۱۱۵۰۷	۷۶/۴	۲۸۸۳۴	۹۰۳۰	۳۶/۶
زنان تحت پوشش کانونم	۷۱۸۰	۱۱۵۰۷	۷۶۷۹۷۸۲۷	۷۶۷۹۷۸۲۷	۸۲۶۱۱۰۴۰۰	۳۰۳۹۲	۷۱۸۰	۳۱/۷	۲۹۰۰۷۸۳۶۶	۲۹۰۰۷۸۳۶۶	۶۸/۳
کارگذاری آی پد دی	۴۹۳	۱۵۵۱۶۰	۵۰۳۱۳۵۳۸	۵۰۳۱۳۵۳۸	۲۶۷۳۵۸۰۷	۲۶۷۳۵۸۰۷	۱۵۵۱۶۰	۴۱/۹	۳۲۱۸۹۷	۸۷۴	۱۹/۷
زنان آی پد دی گذشته در سال	۴۹۳	۱۵۵۱۶۰	۵۰۳۱۳۵۳۸	۵۰۳۱۳۵۳۸	۲۶۷۳۵۸۰۷	۲۶۷۳۵۸۰۷	۱۵۵۱۶۰	۴۱/۹	۳۵۱۱۲	۳۵۰۲۷	۲۹/۵
مراقبت پس از زایمان	۲۴۰۲	۱۵۵۱۶۰	۳۶۴۹۰۹۴۶	۳۶۴۹۰۹۴۶	۸۹۹۴۸۷۲۹	۵۲۶۵	۱۵۵۱۶۰	۷۶/۴	۲۸۸۳۴	۹۰۳۰	۳۶/۶
زنان زایمان کرده جدید در سال	۲۰۱۳	۶۲۱۵۳	۱۲۶۳۵۸۲۳۵	۱۲۶۳۵۸۲۳۵	۸۹۹۴۸۷۲۹	۶۲۱۵۳	۶۲۱۵۳	۷۸/۹	۲۱۲۴۷۹	۱۷۴	۳۰/۵
مراقبت دوران بارداری	۱۳۳۰	۵۷۷۲۱	۵۹۸۱۲۸۱۷۴	۵۹۸۱۲۸۱۷۴	۵۹۸۱۲۸۱۷۴	۵۷۷۲۱	۵۷۷۲۱	۲۲/۱	۵۰۲۲۹۷۸۲۹	۵۰۲۲۹۷۸۲۹	۶۸/۳
زنان باردارشده جدید در سال	۱۹۹۳	۳۸۵۱۶۵	۲۶۷۳۳۱۹۷۶۰	۲۶۷۳۳۱۹۷۶۰	۳۹۸۹۱۱۷۵۶۵	۳۸۵۱۶۵	۳۸۵۱۶۵	۷۷/۹	۴۱۱۲۱۶۱۸	۴۱۱۲۱۶۱۸	۱۹/۷
مراقبت کودکان زیر یکسال	۱۰۴۳۰	۵۳۹۰۵	۵۶۲۲۷۷۳۹۶	۵۶۲۲۷۷۳۹۶	۵۶۲۲۷۷۳۹۶	۲۲۶۲۲۴	۲۲۶۲۲۴	۷۰/۹	۲۱۲۴۷۹	۱۷۴	۳۰/۵
کودک زیر یکسال مراقبت شده	۲۳۸۰	۲۲۶۲۲۴	۱۶۷۳۳۱۹۷۶۰	۱۶۷۳۳۱۹۷۶۰	۳۹۸۹۱۱۷۵۶۵	۲۲۶۲۲۴	۲۲۶۲۲۴	۲۹/۱	۴۱۱۲۱۶۱۸	۴۱۱۲۱۶۱۸	۳۶/۶
تشکیل پرونده سلامت	۴۴۶	۹۴۲۰۲	۴۲۰۱۴۴۵۲	۴۲۰۱۴۴۵۲	۴۲۰۱۴۴۵۲	۹۴۲۰۲	۹۴۲۰۲	۲۱/۷	۱۷۰۰۱۱۰۱۰	۱۷۰۰۱۱۰۱۰	۲۳/۳
فعالیت‌های بهداشت سالمان	۶۶۷	۵۵۵۸۹	۳۰۴۹۹۳۴۴	۳۰۴۹۹۳۴۴	۳۰۴۹۹۳۴۴	۳۷۰۷۸۱۶۱	۳۷۰۷۸۱۶۱	۱۷/۹۱	۱۳۴۱۶۰۷۰۴	۱۳۴۱۶۰۷۰۴	۱۴/۹
مبارزه با بیماری‌ها											
بیماری‌ای بیماری سل	۴۲	۶۰۲۳۴	۱۳۰۸۷۲۵	۱۳۰۸۷۲۵	۱۳۰۸۷۲۵	۲۵۳۱۰۹۹	۲۵۳۱۰۹۹	۴۸/۳	۱۱۴۲۲۱۶۶	۱۱۴۲۲۱۶۶	۲۴/۹۳
گزارش‌دهی موارد فلج شل حاد	۱۷۵	۲۸۲۲۱	۹۵۲۹۶۱	۹۵۲۹۶۱	۹۵۲۹۶۱	۱۴۷۷۱۴	۱۴۷۷۱۴	۳۵/۶	۱۸۵۱۳۹۹۴	۱۸۵۱۳۹۹۴	۱۷/۸
تلقیج واکسن MMR	۶۰۴۰	۲۸۲۲۱	۱۰۵۵۷۴۰۷۷	۱۰۵۵۷۴۰۷۷	۱۰۵۵۷۴۰۷۷	۱۷۰۴۵۹۸۲۷	۱۷۰۴۵۹۸۲۷	۸۷/۳	۲۰۰۰۷۸۳۶۶	۲۰۰۰۷۸۳۶۶	۲۴/۹۳

تلقیح واکسن آنفلوزا	١٢٩٨	٦١/٩	١١٤٥٦١٧٨٣	١٨٣٥٢٣٦٨	١٣٢٩٣١١٥١	١٠٢٤١٢
		٨٦/٢	١٣/٨			
تلقیح واکسن ب.ث.ز.	٢٦٢٦	٣٧/٨	٣٧٢٢٦١٩٤	٢٤٩٥٦١٩٩	٥٢١٩٢٣٩٣	١٩٨٧٥
		٥٢/٢				
تلقیح واکسن توم	٣٩٩٧	٦١/٨	٣٤٢٥٨١٦٥	٥٥٦١٧٢٨٣	٨٩٧١٧٤٤٨	٢٢٤٨٥
		٣٨/٢				
تلقیح واکسن ثالث	١٠٨٧٦	٢١٣٩٠٣٤٦٣	٩٧٦٢٥٩٠٨	١١٦٢٧٧٥٥٥	٢١٣٩٠٣٤٦٣	١٩٦٦٧
		٤٥/٧	٥٤/٣			
تلقیح واکسن فلج اطفال	١٣٠٤٨	٣٠٨١٨٣٨	١٣٨٠٨٩٣٨	١٩٣٠٥٨٠٣٠	١٩٣٠٥٨٠٣٠	١٩٣٠٥٨٠٣٠
		٧١/٥	٧١/٥			
تلقیح واکسن هپاتیت	٧٣٩٤	٦٣٧١٥	٣٣٦٧٤	٧٦٦٠٨٩٦٤	٧٦٦٠٨٩٦٤	٧٦٦٠٨٩٦٤
		٧٥/١				
بیماریابی مالاریا	١٤٦	٦٩١٨	٣٨٦٧	٢٤٩٦٢٣٤١٠	٢٤٩٦٢٣٤١٠	٢٤٩٦٢٣٤١٠
		٧١/٥				
بیماریابی دیابت	٢٢٤٠	١٧٧١٨٠٣٨٣	١٢٨٢٨٢٠٠	١٧٧١٨٠٣٨٣	١٧٧١٨٠٣٨٣	١٧٧١٨٠٣٨٣
		٥١	٣٠	٣٠	٣٠	٣٠
بیماریابی فشارخون بالا	٣٦٨٠	٦٨١٩	٦٨١٩	٦٨١٩	٦٨١٩	٦٨١٩
		٧٣٩				
بیماریابی بیماران روانی عصبي	٦٣٩	٣٠١٦	٣٠١٦	٣٠١٦	٣٠١٦	٣٠١٦

*هزینه‌ها به ريال می‌باشد.

جدول ٤- مقایسه هزینه خدمات و پوشش‌ها در سایر شاخه‌ها در مراکز بهداشتی-درمانی شهری و روستایی شهرستان شهرود

عنوان خدمت عنوان پوشش	بهداشت دهان و دندان	شاخص					
		مراکز بهداشتی-درمانی شهری					
		تعداد خدمت/ هزینه یک خدمت/ هزینه پوشش	تعداد خدمت/ هزینه یک خدمت/ هزینه پوشش	سایر هزینه‌ها	هزینه پرسنلی درصد	هزینه پرسنلی درصد	هزینه هدایت- درمانی روستایی
پالپوتومی		٨٠٠٣٣٧	٣٨٥٨٠٣	٨٣٨٩١٧٠	٤٩٩-٩٧	١٢	٣٤٤٨٢٥
ترمیم دندان		٩٥/٥	٤/٥	٥٣٣٧٥٥٧٤	١٠٢٧١٠٢٨٥	١٠٤٥	٣١٣٩٨٩٩
کشیدن دندان		٣٤/٢	٦٥/٨	١٥٥٩٨٥٨٥٩	١٤٩٢٦٨		٣١٣٩٨٩٩
معاینه دهان و دندان		٣٩/٩	٦٠/١	٣٣٨٢٥٠٥٦٧	٥٧٩٨٢	٤١٠٩	٧٨٩٣٧٨١٢
بهداشت مدارس		٣٠/١	٦٩/٩	١٥٤٥٩٣٦٧٨	٣٧١٠	٤١٧	٦١٨٣٦٨٧
معاینات ادواری دانش‌آموزان		٣٧٠٣	٣١٨١٩٠٤	٢٠١٤٤١٥٠	٨١٤٥٧	٢٤٧٣	٦١٨٣٦٨٧
		١٦٩٥٥٥١٤٦					

تشکیل و تکمیل پرونده بهداشتی مدارس	بهداشت محیط
کلرسنجی	بار کارستی انجام شده در سال
ناظارت بر اتلاف سگهای ولگرد	بازدید از مراکز تهییه و توزیع مواد غذایی
صدور کارت بهداشتی	نمونه برداری میکروبی آب در سال
نمونه برداری شیمیایی آب	معرفی متخلفان به مراجع قضایی
بازدید از اماکن عمومی	بازدید از اماکن عمومی
بهداشت حرفه‌ای	تشکیل پرونده بهداشتی و معاینه کارگر
صدور اخطالریه بهداشتی	درمان سرپایی
پاسمنان	تزریق آمپول
تزریق سرم	معاینه بیمار در مرکز بهداشتی درمانی

* هزینه‌ها به ریال می‌باشد.

۶۳/۴	۳۶/۶	۹۲۰۵۷۳	۲۲۶۴۹۳۹۷	۱۰۸۹۸۳	۲۱۷	۸۴/۲	۱۵/۸	۱۰۱۶۳۶۰۴	۱۴۶۴۸۲۶	۱۱۶۲۸۴۰	۷۵۰۲۲	۱۵۵	تشکیل و تکمیل پرونده بهداشتی مدارس
۱۴۴۱۸۲۷۴	۶۰/۹۷	۳۹/۰۳	۴۸۹۹۱۶۸۴۹	۱۶۱۲۷	۳۰۳۷	۲۲	۸۷/۵	۱۲/۵	۱۲/۵	۸۸۵۸۱۷۰	۱۶۱۴۹	۵۴۸۵	بهداشت محیط
۱۰۵۷۹۵۰۲۱	۲۱/۸	۷۸/۲	۳۳۷۱۷۳۷۸	۱۶۱۲۷	۳۰۳۷	۲۲	۲۲۰۳۵۸۳۴	۵۵۰۵۴۸۷۷	۸۸۵۸۱۷۱۰	۱۶۱۴۹	۵۴۸۵	کلرسنجی	
۱۴۵۹۰۳۹	۴۷/۶	۵۶/۴	۳۳۷۱۴۸۱	۶۱۲۹۹	۵۵	۲۲	۰۹۰۵۲۰	۲۰۰۴۳۲۰	۲۵۹۹۶۴۰	۱۲۳۷۹۲	۲۱	بار کارستی انجام شده در سال	
۱۷۷۵۲۵۲۵۲	۲۷/۴	۷۲/۶	۳۳۵۳۰۴۹۴	۴۶۲۸۲۹۳۴۵	۷۱۰۹۵	۶۵۱۰	۱۱۷۰۵۰۴۶	۵۹۷۹۴۴۴۴۳۲	۶۲۷۹۹۶۴۷۸	۷۷۳۲۹	۸۱۲۱	ناظارت بر اتلاف سگهای ولگرد	
۱۸۳۸۵۴۸	۲۲/۶	۷۷/۴	۸۱۵۳۶۷۷	۲۱۲۸	۲۸۲	۲۲	۱۷۷۵۶۲۵	۴۷۷۷۱۴۶	۶۲۲۳۳۷۱	۱۴۵۶۱	۴۲۷۴	بازدید از مراکز تهییه و توزیع مواد غذایی	
۳۰۳۹۱۴۲	۲۶/۱	۷۳/۹	۱۱۶۵۳۱۵۷	۸۳۲۳۴	۱۴۰	۲۲	۶۴۱۶۰۹	۱۸۳۱۰۴۳۳	۳۴۷۳۱۵۴۲	۱۱۲۴۱۶	۲۲۰	صدور کارت بهداشتی	
۹۰۰۳۱۶	۳۹/۵	۶۰/۵	۲۲۸۱۵۴۶	۷۶۰۵۲	۳۰	۲۲	۲۵۰۹۵	۷۸/۰	۴۹۱۵۰۰۶	۱۶۹۴۸۲	۲۹	نمونه برداری میکروبی آب در سال	
۶۱۱۸۰۰	۲۰/۷	۱۷۹/۳	۲۹۵۸۰۷۷	۱۵۳۲۶	۱۹۳	۲۲	۸۷۴۴۱۲	۸۲۴	۴۹۱۵۰۰۶	۱۳۴۸۲	۱۱۶	نمونه برداری شیمیایی آب	
۴۷۷۰۱۶۱	۲۵/۳	۷۴/۷	۱۲۶۴۷۸۷۷	۱۶۸۹۸۹۳۱	۵۳۱۴۱	۳۱۸	۱۶۴۱۳۹۲۹	۶۶۴۲۷۵۰۴۳	۸۲۶۸۹۹۶۲	۶۰۶۲۳	۱۳۶۴	معرفی متخلفان به مراجع قضایی	
۱۹۴۰۷۲۳۹	۸۸/۵	۱۱/۵	۴۴۵۶۵۶۳۳	۱۰۰۸۲۷	۴۴۲	۲۲	۳۰۰۹۱۶۶۴	۲۰۰۹۱۶۶۰	۱۳۲۳۲۲۱۲۴	۸۹۹۹۷	۳۶۰۴	بازدید از اماکن عمومی	
۱۰۳۱۲۴۱۳	۸۳/۳	۱۶/۷	۱۲۳۸۷۱۳۷	۳۰۵۶۱	۴۰۴	۲۲	۱۵۱۷۹۲۴	۳۳۸۱۴۰	۱۸۵۶۱۶۴	۲۹۹۳۸	۶۲	باشگاه اخطالریه بهداشتی	
۷۵۱۸۶۴۴۰	۴۷/۵	۵۲/۵	۱۵۸۵۴۶۸۹۳	۳۸۱۲۱	۴۱۵۹	۲۲	۶۴۷۰۹۵۷	۲۱۳۸۱۹۲۵	۸۵۸۵۲۸۹۳	۶۴۵۹۴	۱۳۲۷	درمان سرپایی	
۱۳۹۴۰۹۸۰۲	۱۷/۷	۸۱/۳	۷۴۸۱۳۷۸۴	۱۸۶۱۰	۴۰۱۹۹	۲۲	۱۰۷۶۴۵۳۸	۵۵۲۱۰۸۴۱	۶۵۹۱۷۴۰۱۹	۱۶۸۵۷	۳۹۰۷۹	پاسمنان	
۱۰۴۳۵۷۹۳	۱۳/۵	۸۶/۵	۶۸۱۷۳۳۷۶	۷۸۷۹۹۱۵۹	۲۴۵۲۴	۲۲	۱۰۹۶۳۴۵۷	۱۰۶۷۹۲۱۱۷	۱۱۷۳۵۵۵۸۴	۲۶۵۷۵	۴۴۱۶	تزریق آمپول	
۴۷۷۰۵۲۶۱۸	۱۵/۷	۸۴/۳	۲۵۴۵۱۰۹۳۷۹	۳۰۱۸۶۵۱۸۷	۱۷۲۹۶	۱۷۲۵۲۴	۲۲۹۳۵۶۱۰	۲۴۵۳۹۹۵۰۷	۲۵۸۱۳۵۱۱۹۷	۲۳۷۰۵	۱۱۳۱۹۴	تزریق سرم	

از بهداشت کاران دهان و دندان در مراکز رستایی باشد که با دستمزد کمتر، خدمات جامعی را در سطح اول ارائه می‌نمایند. هزینه تزریق آمپول ضدبارداری در مراکز شهری ۸۵۶۸۱ و در مراکز رستایی ۱۰۱۷۱۰ برآورد شد که بیشتر هزینه مربوط به هزینه‌های مواد مصرفی و دارویی می‌باشد. عبادی آذر هزینه تزریق آمپول ضدبارداری را ۲۴۴۸۹ ریال گزارش نموده بود (۵). میانگین هزینه یک خدمت در برنامه تنظیم خانواده در مراکز شهری ۳۶۰۴۶ و رستایی ۴۳۵۰۸ ریال برآورد شد که با نتایج خانی و همکاران بهترتب ۱۲۳۹ و ۱۷۹۵ همخوانی ندارد (۶). از محدودیت‌های محاسبه قیمت تمام‌شده خدمات در این مطالعه و مطالعات مشابه، محاسبه حقوق و دستمزد ارائه‌دهنگان خدمات، مطابق با حقوق و مزایای قانون استخدام کشوری است که مبنای دقیقی جهت محاسبه قیمت تمام‌شده نبوده و تنها هزینه تمام‌شده یک خدمت را با توجه به متغیرهای فوق نشان می‌دهد و در صریحی که بخواهیم قیمت تمام‌شده خدمت را محاسبه نماییم، واقعی نمودن حقوق کارکنان با درنظر گرفتن خط فقر و میانگین سبد خانوار جهانی، مبنای دقیق‌تری جهت تعیین حقوق پایه و محاسبه قیمت تمام‌شده خدمات خواهد بود.

نتایج حاکی از آن بود که بالاترین عامل تأثیرگذار، بر هزینه تمام‌شده خدمات هزینه‌های پرسنلی بوده که هرگونه تدبیل و استفاده بهینه از نیروها، استفاده از فناوری‌های نو جهت ارائه خدمات، همچنین استفاده از توان بخش خصوصی در ارائه خدمات، خصوصاً در مراکز بهداشتی - درمانی شهری که بخش خصوصی توان ارائه آن را با کیفیت مناسب و قیمت پایین دارد، می‌تواند در کارآیی و بهره‌وری بهتر از منابع نقش مؤثری ایفا نماید.

تشکر و قدردانی

این مقاله حاصل قسمتی از طرح پژوهشی مصوب ۸۶۱۹ دانشگاه علوم پزشکی شاهroud است. نویسنده‌گان مقاله از حمایت‌های معاونت آموزشی - پژوهشی دانشگاه و همکاران طرح، آقایان علیرضا یاقوتی، سیدرضا میرحسینی، محمد علی‌نژاد و رحمان رحمانی دهکردی تقدير و تشکر می‌نمایند.

References

1. Asefzadeh S, Rezapour A. Health Management. 2st ed. Qazvin University of Medical Sciences Publication, Qazvin, Iran, 2008.[Persian].
2. Nasiripour AA, Tabibi SJAD, Raeisi P, Amiri M. Designing an operational planning model for level-one iranian primary health care systems. Knowledge and Health Journal 2008-2009;3(3-4):9-14.[Persian].
3. Mohtasham Amiri Z, Rahimi Kalam Roudi H, Davoudi A. Unit analysis of health care centers in urban and rural area of Guilan. Journal of Guilan University of Medical Sciences 2008;17(67):24-32.[Persian].

سهم هزینه‌های پرسنلی نسبت به سایر هزینه‌ها در مراکز شهری ۶۷/۱۹٪ و رستایی ۶۵/۰۱٪ محسوبه گردید. محتشم‌امیری و همکاران در مطالعه خود با عنوان "تحلیل هزینه مراکز بهداشتی و درمانی شهری و رستایی گیلان" سهم این هزینه‌ها را در مراکز بهداشتی - شهری و رستایی ۸۳٪ و شهری ۸۰٪ عنوان کردند که بیشتر از مطالعه حاضر است (۳). خانی و همکاران (۱۴) در مطالعه‌ای با عنوان "تحلیل هزینه خدمات بهداشتی - درمانی در خانه‌های بهداشت و مراکز بهداشتی - درمانی شهری و رستایی استان زنجان" سهم هزینه‌های پرسنلی را در مراکز بهداشتی - درمانی شهری ۳۱/۳۱٪ و رستایی ۴۴٪ و عباسی‌مقدم (۴) عنوان کردند که با مطالعه حاضر همخوانی نداشته (۱۱)، ولی بالاترین سهم هزینه‌های پرسنلی نسبت به سایر هزینه‌ها در کلیه مطالعات، با مطالعه حاضر همخوانی دارد.

در مطالعه ما، هزینه هربار ویزیت پزشک در مرکز شهری ۲۳۷۰۵ و رستایی ۱۷۳۹۶ ریال بود. خانی (۱۴) در مطالعه خود هزینه معاينه را ۴۷۸۰ ریال، غربی (۷) ۱۸۹۵۳ ریال، محتشم‌امیری (۳) ۹۷۸۵ ریال در مراکز شهری و ۱۳۲۵۰ ریال در مراکز رستایی و عبادی‌فرد آذر این هزینه را ۱۰۸۸۹ ریال در مراکز رستایی گزارش نموده‌اند (۵) که هزینه محاسبه‌شده در این مطالعه تزدیک به نتایج مطالعه غربی (۷) و بیشتر از سایر مطالعات است. یکی از دلایل اختلاف، جامع‌ترین مطالعه هزینه‌ها و احتساب سهم بالاسری در ارائه خدمات، همچنین بالارفتن هزینه‌ها در کلیه ابعاد (از جمله پرسنلی و ...) در سال‌های اخیر می‌باشد. هزینه تلقیح واکسن ثلاث و MMR در مراکز شهری بهترتب ۱۹۶۷ و ۲۸۲۲۱ ریال و رستایی ۳۳۰۷۴ و ۵۶۱۰۷ ریال بود. میانگین هزینه تلقیح یک واکسن در مراکز شهری ۲۴۷۳۹ و در مراکز رستایی ۳۹۵۹۶ ریال بود. خانی هزینه تلقیح واکسن ثلاث را ۷۴۲۱ ریال و این‌سازی در مراکز شهری را ۳۸۰۳ ریال گزارش نموده است (۱۴). محتشم‌امیری نیز هزینه این‌سازی در مراکز شهری را ۴۸۹۲ و رستایی را ۶۶۲۵ ریال گزارش نمود (۳). عبادی آذر هزینه تلقیح ثلاث را ۹۱۹۴ و MMR را ۱۸۰۴۳ ریال برآورد نموده بود (۵) که میانگین هزینه‌ها در مطالعه حاضر بیشتر از سایر مطالعات است. از دلایل بالاترین هزینه در مطالعه حاضر با توجه به جدیدبودن، درنظر گرفتن کلیه هزینه‌ها از جمله قیمت واکسن و مواد مصرفی و احتساب کامل هزینه‌های غیرمستقیم و گران‌ترشدن مواد مصرفی و پرسنلی در سال‌های اخیر بوده است.

میانگین هزینه کشیدن دندان در مراکز شهری ۵۷۹۸۲ و در مراکز رستایی ۵۱۷۸۷ ریال بود. محتشم‌امیری هزینه فوق را در مراکز شهری ۷۹۳۹ و رستایی ۱۱۱۳۹ ریال قید نمود (۳). شاید یکی از دلایل ارزان‌ترین خدمات بهداشت دهان و دندان در رستایها استفاده

4. Amiri M, Shariati M, Chaman R, Yaghoti AR, Bagheri H, Khatibi MR. Estimating the costs of services provided by home health and health centers in Shahroud. *Knowledge & Health Journal* 2010;5(2,3):30-36. [Persian].
5. Ebadifard Azar F, Aboughasem Gorji H, Esmaeili R. Calculation and unit cost analysis of health care services delivered in Shahriar S.A. Bakhshi health center by activity based costing 2006. *Journal of Health Administration* 2006;9(23):31-40.[Persian].
6. Karimi I. *Health Economic*. Vlo 1. Tehran; Gap press;2004.p.50-95.[Persian].
7. Gharibi F, Zareei M. Cost analysis of health care centers of Sanandaj in 2002. *Scientific Journal of Kurdistan University of Medical Sciences* 2003;7(2):43-50.[Persian].
8. Hajizadeh M. *Health Economic*. Community based press, 1st ed. Tehran;2008.[Persian].
9. Shadpour K, Pilehroodi S. *Health for all and primary health care in the 20th and 21st centuries*. Tehran: tandis press;2002.[Persian].
10. Amiri M, Bagheri H, Raei M. Cost and Time analysis of health care programs at the level one of providing health care services in a university for medical sciences. *Hakim Research Journal* 2012;15(3):251-257.[Persian].
11. Abassi Moghadam MA. Accounting and comparing of expenditure on the medical services given at neuro-surgery department of Imam Khomeyni Hospital in the year of 1994. *Tehran University Medical Journal (TUMJ)* 1994;56(6):82-87.[Persian].
12. Golchin M. Cost efficiency of dentistry services in health centers [dissertation]. School of Health, Tehran University of Medical Sciences;1995.[Persian].
13. Nikpazhouh A, Shariati B, Soheylei S. The costs of the radiology ward by step-down method in Amir Alam hospital. *Payesh Journal* 2009;8(3):235-244.[Persian].
14. Khani M, Hosseini H. Expenses of health facilities in rural and urban health care centers in Zanjan. *Journal of the Faculty of Medicine Zanjan University of Medical Sciences* 2003;27(2):129-137.[Persian].
15. Amiri M, Chaman R, Bagheri H, Sadeghian F, Khosravi A. Cost analysis and per capita performance of the staff working in hygiene sectors of shahroud university of medical sciences. *Ofoghe-Danesh. GMUHS Journal* 2012;18(2):76-82.[Persian].
16. Amiri M, Yaghoobi A, Rahmani dehkordi R, Bagheri H. The costs of services provided by home health and health centers Shahroud Township: 2009. *Shahroud University of Medical Sciences, Project Report*,2010,Nomer:8619.[Persian].